

ДЕЯКІ КОЗАЦЬКІ ТА СЕЛЯНСЬКІ РОДИ с.РОЇЩЕ РОЇСЬКОЇ СОТНІ ЧЕРНІГІВСЬКОГО ПОЛКУ (КУЛИКИ, ЗАБОЛОТНІ, ДОЛИНСЬКІ, ЛЕДОВІ, КАТОЛИКИ)

У статті зроблений історико-статистичний огляд трьох козацьких та одного селянського роду с. Роїще Чернігівського району Чернігівської області. Розглянуті питання походження родів, освітлено їх господарчий, статеві-віковий та освітній стан напередодні радянського будівництва. Висунуто версії походження прізвищ та зазначені місця поховання.

У реєстрі Війська Запорозького 1649 р. у Чернігівському полку прізвища Кулик, Заболотний (чи подібне), Долинський та Ледовий не згадуються (як, до речі, і деякі інші козацькі прізвища с.Роїще)¹. Але в Генеральному опису Лівобережної України 1767 р. щодо давності даних козацьких родів сказано: «Они, ..., с предков козаки»², тож їх засновники були вписані до козацького стану десь у другій половині XVII ст. Початок селянського роду Католиків також можна віднести до цього часу. Бо батьки перших документально відомих Католиків, які згадуються в документах першої половини XVIII ст., очевидно, народилися в другій половині XVII ст. Отже, дані роди налічують уже понад 350 років. Проте через недостатню кількість документів з XIX ст. наразі лише для двох гілок роду Куликів, і то з великими припущеннями, можна провести пряму лінію спорідненості від перших відомих представників роду по сьогодні. Для решти родів у родоходах є прогалина розміром до 60 років між 1812 р. (єдина сповідальна відомість з XIX ст.) та 1875 р. (найстарішими на сьогодні метричними книгами с.Роїще).

Господарчо-майновий стан різних родин даних родів протягом трьох з половиною століть був різний. Господарства селян-власників даних родів як сільгоспвиробничі остаточно були сформовані у першій чверті XX ст. Їх стан детально можна вивчити за матеріалами подвірного перепису 1920 р.

Землі на двір та особу в десятинах припадало: Кулики – 4,42/0,86, Долинські – 8,59/1,09, Ледові – 5,81/0,91, Заболотні – 5,66/0,85, Католики – 3,2/0,75. Коней мали всі родини Долинських та Заболотних. Значна частина родин тримала по двоє коней: Католики – 1 (25%), Кулики – 8 (28%), Долинські – 5 (71%), Ледові – 15 (56%), Заболотні – 3 (50%). Не мали коней 3 (75%) родини Католиків, 11 (38%) Куликів та 5 (19%) Ледових.

Господарчим реманентом були забезпечені всі родини, а у деяких були сільсько-господарчі машини. 2 родини Долинських мали зерноочищувальні машини, а у 4 родин у спільній власності були молотарка, віялка та машина для підготовки кормів. Віялки мали і 2 родини Ледових. Проте не мали плуга жодна з родин Католиків, 12 (41%) родин Куликів, 14 (52%) родин Ледових та 1 родина Долинських.

Основними сільськогосподарчими культурами були картопля, капуста, жито, ячмінь, овес, гречка, просо, горох, сочевиця. Сади мали 8 родин Куликів (серед них сади в 10, 14 та 38 дерев), 6 родин Ледових (серед них сади в 8 та 10 дерев) та 3 родини Заболотних. Також вирощували льон та коноплі, бо ткацтвом займалися вдома.

© Ляшев Олександр Вікторович – закінчив історичний факультет Київського національного університету ім. Т.Шевченка.

З домашньої худоби та птиці тримали корів, свиней, овець та до 10 курей. Корови були практично у всіх родин, значна частина родин Куликів та Ледових мала по 2 корови: 17(59%) та 12 (44%) родин відповідно. Не мали корів 2 (50%) родини Католиків, 6 (21%) родин Куликів, 4 (15%) родини Ледових, 2 (29%) родини Долинських та 1 (16%) родина Заболотних. Свиней не тримали лише 2 родини Куликів та 1 родина Ледових.

У родини Олексія Михайловича Долинського (1835) була пасіка на 20 вуликів. Родина Кузьми Максимовича Кулика (1875) мала млин, а родина Павла Васильовича Кулика (1860) тримала бакалейну лавку.

У віковій структурі козацьких родів переважали особи до 18 років, частка яких становила 44%. Осіб, старших 65 років, було лише 5,8%. У роді Католиків ці цифри були такими: 17,6% та 17,6% відповідно.

У статевій структурі як козацьких, так і селянського родів переважали чоловіки, яких у цілому було на 16% більше, ніж жінок.

За підвірним переписом 1920 р. можна вивчити і стан грамотності даних родів. Відсоток грамотних був такий: Католики – 21,25%, Кулики – 37,4%, Заболотні – 54,5%, Ледові – 45,8%, Долинські – 56,8%. Серед чоловіків грамотних було 54%, серед жінок 33%, проте серед дітей віком від 7 до 18 років відсоток грамотних хлопців і дівчат був однаковим і становив – 60,25%.

Відсоток грамотності зростає від старших поколінь до молодших:

7-18 р	19-35 р.	36-50 р.	51-65 р.	старіше 65 р.
Католики				
	60	25	0	0
Кулики				
49	56	42	31	9
Заболотні				
50	64	75	29	лише один представник і він грамотний
Ледові				
69	84	50	26	0
Долинські				
73	100	78	0	33

Дехто продовжував навчання після початкової школи: в школі II ступеня – Ледова, у ремісничому училищі – Ледовий та Заболотний; в профтехшколі – Долинський, у політехнічному технікумі – Долинський та Кулик, на артилерійських командних курсах червоних командирів – Кулик.

До ХХ ст. представники даних родів, за невеликими винятками, проживали в селі, займалися землеробством та несли військову службу (переважно козаки). Після соціально-економічних та політичних змін, що відбулися у 1917-1920 рр., починається значний вплив представників родів з села до міста чи різних місцевостей (навіть за кордон та на інші континенти). Нащадки тих, хто покинув село, своє життя вже пов'язували з новими місцями і до села не поверталися. Змінився і рід заняття переселенців з села. Це вже були: військова служба (залишила своє вагомe значення для козаків), служба в міліції, робота в сфері освіти, робота в різних галузях промисловості (будівництво, радіопромисловість, гірничовидобувна галузь, зв'язок тощо), медицина, культурна діяльність, економічна діяльність тощо. Ті ж, що проживають в селі, переважно й надалі займаються сільським господарством та пов'язаними з ним видами діяльності, за винятком деяких, котрі зайняті у сфері освіти, соціальною роботою тощо.

Парадоксальним є той факт, що в родинах даних козацьких родів зовсім не збереглося відомостей про участь предків у війнах і конфліктах, за винятком загальних відомостей щодо участі у Великій Вітчизняній війні та констатації участі у Першій світовій війні. Єдиним винятком є спогади про участь Якова Степановича Ледового (1884) у війні з турками (певно, це Російсько-турецька війна 1877-1878 рр.). Але ж за проміжок часу між першими відомими представниками родів і тими, що брали

участь у Першій світовій війні, сталося до 30 воєнних конфліктів, в яких брала участь Російська імперія! Також немає жодних спогадів про участь представників родів в українських чи московських формуваннях часів визвольних змагань 1917-1920 рр. та в повстанських рухах перших років російської окупації України (1920-1921 рр.). Хоча в 1918 р. в селі був організований загін вільного козацтва, до складу якого входили П.В. Кулик та К.М.Кулик³. Також роїщани брали участь у виборах гетьмана Павла Скоропадського, а до складу роїського ревкому входив учасник штурму Зимового палацу М.С.Ледовий⁴. У селянському ж роді Католиків збереглася інформація про участь його представників у подіях 1917-1920 рр.

Козацький рід Куликів

Перший документально відомий козак с.Роїще на прізвище Кулик (Іван) згадується у присязі Чернігівського полку 1718 р.⁵ У «Сказках» про службу козаків Роїської сотні 1724 р. є відомості про Фому, Яцка та Івана Куликів⁶. За роками їх служби можна припустити час їх народження: Фома – (1680?), Яцко (1655?) та Іван (1680?). У компутах та ревізіях козаків XVIII ст. згадуються Кулики Андрій, Пилип та їхні діти. Андрій, можливо, 1675 р. народження, Пилип – 1687 р., ймовірно, це брати і сини Яцка. Ще є відомості про Кліма Яковича (1690?) та Олексія (1747р.)⁷.

До козацького стану, певно, вже був уписаний дід Андрія та Пилипа.

Основу роду Куликів протягом XVIII ст. склали нащадки Федора Андрійовича та братів Матвія, Олексія, Моїсея, Івана та Данила Пилиповичів⁸. Проте вже в 1812 р. рід був представлений лише нащадками Федора Андрійовича (1698). Тож документально відомим предком усіх Куликів с.Роїще є козак Андрій Кулик (1675?).

Згідно з подвірним переписом 1920 р., у селі проживало 29 родин (148 людей) Куликів. 16 родин можна віднести до 9 гілок роду, але лише гілки Івана Аникійовича (1807) та Андрія Степановича (1807), з великими припущеннями, можна поєднати в одну лінію від Андрія Кулика по сьогодні.

Вірогідно, що первинним місцем оселення роду Куликів була Балатянщина (куток на лівому березі р.Стрижень, нижче за течією). Бо і сьогодні більшість Куликів проживають саме там. Таке компактне розселення, можливо, пов'язане з тим, що Кулики були гармашами артилерії Чернігівського полку. Оперативність при мобілізації вимагала того, щоб усіх їх можна було оповістити одночасно, тож і жили вони всі поряд. З ліквідацією української державності, а згодом і українського козацького війська деякі з них уже переселилися на інші кутки села.

На сьогодні родові прізвища мають і є за походженням козаками понад 50 людей. У селі ж проживає понад 30 представників роду.

Походження прізвища

Очевидно, що дане прізвище походить від назви птаха. Засновник роду міг отримати його чи за якісь особливості своєї поведінки (схожі з поведінкою даного птаха), чи за якісь особливі риси зовнішності (що нагадували зовнішність птаха), чи з якихось інших обставин (що також пов'язувалися з даним птахом).

Місце поховання представників роду

Померлих родичів Кулики ховали на приходському цвинтарі, що розташований поряд з Балатянщиною (ті, що жили на іншому березі Стрижня, – на приходському цвинтарі, розташованому в колишньому колгоспному саду).

Проте не виключено, що деякі родини мали родинні цвинтарі на родинних землях, але визначити місце їх розташування неможливо. Певно, один з таких родинних цвинтарів розташовувався на правому боці сучасної вул.Таращанської перед поворотом до вул.Колгоспної, як рухатися з центру села. При будівництві на тому місці нових хат були виявлені рештки поховань. Проте місцеві старожили ніколи не бачили там ознак поховань, то, певно, на тому місці був цвинтар ще XVIII ст., де, можливо, поховані Кулики того часу.

Декого ховали на церковному цвинтарі (на ньому похована Улита Григорівна (1850), дружина Федора Івановича (1845?), прапрабабця автора).

Козацький рід Заболотних

Перший документально відомий козак с.Роїще з подібним прізвищем згадується у присязі Чернігівського полку 1718 р. – Роман Болотний⁹. У «Сказках» про службу козаків Роїської сотні 1724 р. є відомості про Саву Болотненка¹⁰. В ревізії 1732 р. записані Сава та Павло Болотні, як козаки ґрунтові¹¹. Проте в сповідальній відомості с.Роїще за 1739 р. Болотних немає, а є козаки Сава та Павло Романовичі Заболотні та їхні брати. У ревізіях 40-50-х років вони згадуються то як Болотні, то як Заболотні. У Генеральному опису Лівобережної України 1767 р. та ревізії 1782 р. нащадки даних братів записані як Заболотні.

До козацького стану, певно, вже був уписаний батько Романа Болотного.

Основну масу Заболотних у XVIII ст. склали нащадки Сави, Павла, Григорія та Стефана Романовичів. У XIX ст. рід був представлений переважно нащадками Івана Павловича (1731). Тож велика вірогідність того, що предком усіх нинішніх Заболотних с.Роїще є Павло Романович (1688).

У 1920 р. у селі проживало 6 родин (40 людей) Заболотних, з яких можна ідентифікувати 4 гілки. Проте лише по гілці Якова Григоровича (1804 р.) можна було б провести пряму лінію спорідненості між першими відомими Заболотними та сьогодні, але, на жаль, ця гілка припинила своє існування.

Нині родові прізвище мають і є за походженням козаками трохи більше 10 людей. У селі ж проживає близько 5 представників роду.

Походження прізвища

За родинними переказами, представники чи представник роду переселилися до Роїща десь із Вінниччини, тікаючи від утисків поляків¹². Отже, спочатку прізвище швидше за все було Болотний. У Роїщі цей чи ці Болотні поселились на краю Бала-тянщини, десь у районі сучасної вулиці Таращанської, 21. Там на подвір'ї донедавна росли величезні дуби, певно, посаджені ще першими переселенцями. Для мешканців центральної частини села, яка розташована на іншому боці річки в районі церкви, вони жили за болотом. Тож з часом прізвище Болотний трансформувалося у Заболотний. До козацького стану представники роду швидше за все були вписані вже на Чернігівщині, бо серед козаків Калницького полку (який обіймав територію Вінниччини) у Реєстрі Війська Запорозького 1649 р. також немає прізвищ ні Болотний, ні Заболотний.

Місце поховання

Померлих родичів Заболотні ховали на приходському цвинтарі поблизу Бала-тянщини. Можливо, вони також мали і родинні цвинтарі на родинних землях, але де вони розташовувались, визначити неможливо.

Козацький рід Долинських

Перший документально відомий козак с.Роїще на прізвище Долинський згадується в присязі Чернігівського полку 1718 р. – Лук'ян Долинський¹³. У ревізії 1732 р. він записаний як козак ґрунтовий¹⁴.

До козацького стану, певно, вже був записаний дід Лук'яна Долинського.

У XVIII та на початку XIX ст. основу роду Долинських склали нащадки Герасима та Корнія Лук'яновичів.

У 1920 р. в селі проживало 7 родин (55 людей) Долинських, з яких можна ідентифікувати 3 гілки.

Жили Долинські в районі церкви (на тому місці, де зараз комора, був двір Григорія Павловича (1853) і трохи далі від неї по вулиці.

На сьогодні родові прізвище носять і є за походженням козаками близько 8 людей. У селі ж проживає близько 5 представників роду.

Походження прізвища

Яке слово є похідним для даного прізвища, з'ясувати неможливо. У деяких документах дане прізвище пишеться як Долинський, а в деяких – як Далинський. Тож в основі даного прізвища могло бути і слово «долина», і слово «далина». Отже,

засновник даного роду для тих, хто надав йому це прізвище, міг бути або людиною, пов'язаною з якоюсь долиною, або був для них з якоїсь даліни.

Місце поховання

Померлих родичів Долинські ховали як на приходському цвинтарі (розташовано-му в колишньому колгоспному саду), так і на родинних землях. Такі родинні цвинтарі розташовувались за східною церковною огорожею та на тому місці, де за колгоспних часів була бригада, – 60 метрів на північ від церкви (між церквою та р.Стрижень були землі гілки Павла (1830?).

Козацький рід Ледових

Перший документально відомий козак с.Роїще на прізвище Ледовий згадується у ревізії 1738 р. – Семен Ледовий, записаний як підпомічник, маломайновий, той, що має худобу¹⁵. До козацького стану, певно, вже був уписаний дід Семена Ледового.

У XVIII ст. основу Ледових склали нащадки Семена та Михайла Івановичів, а в XIX ст. рід уже був представлений лише нащадками Михайла Івановича (1727). Тож з упевненістю можна сказати, що він є предком всіх Ледових с.Роїще.

У 1920 р. у селі проживало 27 родин (172 людини) Ледових, з яких можна ідентифікувати 8 гілок.

Жили Ледові на правому боці р.Стрижень уздовж усього села (сучасна вулиця Зарічна, за винятком Скитка, який раніше був хутором, окремим населеним пунктом).

На сьогодні родові прізвище мають і є за походженням козаками близько 40 людей, в селі проживає до 20 представників роду.

Походження прізвища

Щоб досконало дослідити це питання, треба мати україномовні письмові джерела ранньої історії даного роду, а таких не існує. В нашому розпорядженні є лише російськомовні джерела різних періодів. Тож мусимо користуватися лише ними і логікою припущення.

У документах XVIII ст. дане прізвище російською пишеться як Ледовой, проте в сповідальній відомості за 1743 р. воно написано як Лїудовой. В сповідальній відомості за 1812 р. воно пишеться як Ледовой і як Лядовой, що пов'язано з тогочасним написанням літери «е» та літери «я». Річ у тім, що вони розрізнялися лише невеличким хвостиком, який при письмі, можливо, губився – і замість «я» виходило «е». В подвірному перепису 1920 р. прізвище написано як Лядовой.

У разі написання Ледовой прізвище, певно, утворювалося від слова «лід» (російською – лёд). У російськомовних документах таке написання прізвища мало потрапити як переклад українського звучання – Льодовий. У разі написання Лядовой – прізвище, певно, утворювалося від слова «ляда» (у значенні кришки). Проте в роду немає згадок про те, щоб прізвище звучало інакше, ніж Ледовий.

Отже, я бачу третій варіант прізвищуєтворення. Це слово «леда» у значенні – усякий, який-би ні (Словник української мови Б.Грінченка). Тобто Ледавий – це щось на кшталт людини, яка: або робить щось без розбору, або – якогось розбишаки. В роїській діалектній вимові приголосна перед «е» здебільшого пом'якшується (як наприклад: коней – коуней, кебетливий – хібетний), тобто вимовлялося не [Ледовий], а [Ледовий]. Тож у російськомовні джерела XVIII ст. дане прізвище записувалося як Ледавой. При зворотній українізації прізвища в XX ст. усталилася думка, що похідним словом для даного прізвища є слово «лід» (при цьому роїську діалектну вимову даного прізвища прийняли за зрусифіковану вимову?!). Тому прізвище в українському варіанті стало писатися як Льодовий.

Але значення русифікації роїщан у даному випадку було вкрай перебільшене. Ще в 1970-х роках мешканці села довоєнних років народження у зверненні до батька поряд з уже російським «папа» ще вживали українське «тато». Тобто їхні батьки, які вчили їх розмовляти, розмовляли роїським діалектом української мови, а не зрусифікованим суржиком. Тож і прізвище Ледовий вони вимовляли в звучанні роїського діалекту, а не російської мови. Тому утворювальним словом для даного прізвища було слово «леда», а отже, прізвище має бути Ледавий.

Місце поховання

Померлих родичів Ледові ховали на приходському цвинтарі, розташованому в колишньому колгоспному саду. Проте не виключено, що вони мали і родинні поховання на родинних землях. На кінці Бабичовщини (куток на правому березі р. Стрижень униз за течією), початок сучасної вулиці Зарічної, при будівництві нових хат були знайдені рештки поховань. Можливо, то був давній родинний цвинтар, який міг належати гілці Степана (1820?).

Селянський рід Католиків

Першим документально відомим представником роду Католиків с.Роїще на сьогодні є Петро, який згаданий в ревізії посполитих 1729 р.¹⁶ У Реєстрі людей посполитих 1732 р. маємо відомості про Кирила Католика¹⁷, який, напевно, згаданий і в сповідальній відомості 1739 р. як Кирило Михайлович Католик. Мабуть, Петро і Кирило були братами, тому що інші Католики не згадуються, а всі Католики, про яких ми маємо відомості, є родичами. У сповідальній відомості 1812 р. згадуються Іван Петрович Католик та Андрій Кателік (певно, це описка). Іван Петрович того року мав 73 роки, тобто народився він 1739 р.¹⁸ Отже, його батьком, швидше за все, був перший відомий Католик с.Роїще – Петро.

У 1920 р. у селі проживало 4 родини (17 людей) Католиків (3 з них (8 людей) на Скитку). Певно, це були дві гілки одного роду.

Де саме проживали представники роду протягом усього часу його існування, визначити неможливо. Дещо можна локалізувати лише місце проживання гілки Костянтина (1839?). Виходячи з того, що в подвірному перепису 1920 р. господарство цієї гілки охарактеризоване як «давнє», то швидше за все Католики жили вже тривалий час на тому місці, де й зараз стоять дві родові хати (Коробковщина, сучасна вул. Зарічна, 37). Принаймні, Василь Костянтинович (1859) жив на цьому місці і його батько також.

До введення кріпацтва в Україні Католики були при родині Рашенків, представники якої займали різні посади в урядах Роїської сотні та Чернігівського полку. В сповідальній відомості 1774 р. гілка Кирила (1707) була вже записана в числі «поселян», а гілка Петра (1709?) – в числі дворових людей бунчукового товариша Петра Григоровича¹⁹. З уведенням кріпацтва Католики перебували у підданстві різних осіб. У 1812 р. родина Івана Петровича була у підданстві губернського секретаря Гаврила Петровича Григоровича, а родина Андрія – у підданстві поручика Петра Яковича та Івана Васильовича Красовських. Згодом представники гілки Костянтина (1839?) стали державними селянами²⁰. На кінцевий період існування кріпацтва Католики, що жили на Скитку, були підданими Васильєва. Після скасування кріпацтва Католики були селянами-власниками.

На сьогодні осіб, які безпосередньо мають прізвище Католик, – 9, проте чоловіків, по лінії яких може продовжитися родові прізвище, лише 2 (і до того ж вони мають вік 40 та 45 років). Прізвище Католик носять ще дві неповнолітні дівчини. Отже, велика вірогідність того, що рід наближається до свого завершення.

На сьогодні в селі із роду постійно ніхто не проживає.

Походження прізвища

Походження прізвища, швидше за все, пов'язане з віросповіданням.

Як уже зазначалося, у часи Гетьманщини Католики були при Рашенках. Ф.Рашенко – засновник роду (сотник Роїської сотні 1659-1660 рр.), прибув на Надніпрянщину з заходу, з м.Рашковичів²¹. Що саме це за місто, визначити не вдалося, але всі міста з подібною назвою, згідно зі «Słownikiem geograficznym Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich», розташовані як не на території історичної Польщі, то десь на заході України. Очевидно, з ним прибула і якась вірна йому людина на прізвище Бобрушко²², можливо, це був дід Михайла, батька перших документально відомих представників роду. На заході України того часу переважали греко-католицьке та католицьке віросповідання, тож цей Бобрушко належав до якогось із них. Тому в селі він і отримав прізвисько Католик.

Місце поховання представників роду

Померлих родичів Католики ховали на приходському цвинтарі, що розташований в колишньому колгоспному саду. Скільки поколінь там поховано і де саме, визначити

неможливо. Але Олексію Єфимовичу Католику (1942) Улян Васильович Католик (1897) розповідав, що на тому місці, де поховані його брати Микола Васильович (1881) та Ісак Васильович (1891), поховані й інші представники гілки Костянтина (1839?). Справді, на тому місці є декілька давніх, уже майже без ритуальних ознак, поховань. Тож, можливо, то і є поховання Василя, Костянтина (1859) та інших Католиків.

1. * Документи XVIII ст., які використані при укладанні даної статті, були оброблені Сергієм Горобцем.

Реєстр Війська Запорозького 1649 року. Транслітерація тексту. – К.: Наукова думка, 1995.

2. ЦДІАК України. – Ф. 57. – Оп. 1. – Спр. 10. – Арк. 194-270.

3. Ляшев О. Роїще – село, сотенне містечко (історико-етнографічний нарис). – Чернігів, 2002. – С.45

4. Там само. – С.48

5. РДАДА. – Ф. 140. – Оп. 1. – Спр. 48. – Арк. 210.

6. ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 1378. – Арк. 148зв.-151зв.

7. ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19364. – Арк. 11-11зв.; ЦДІАК України. – Ф. 108. – Оп. 2. – Спр. 1893. – Арк. 2, 19; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19372. – Арк. 9зв.; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19377. – Арк. 66зв.-67; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19322. – Арк. 47-47зв.; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19252. – Арк. 48, 48зв., 52зв.-53; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19331. – Арк. 46-47, 57зв., 59, 60, 61, 62; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19342. – Арк. 104-105, 130; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19328. – Арк. 86зв.-87, 93зв., 97; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19357. – Арк. 60-60 зв., 68-68зв., 70; ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19356. – Арк. 140зв.-141зв., 152.

8. ЦДІАК України. – Ф. 1539. – Оп. 2. – Спр. 78. – Арк. 113-127.

9. РДАДА. – Ф. 140. – Оп. 1. – Спр. 48. – Арк. 210.

10. ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 1378. – Арк. 148зв.-151зв.

11. ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19364. – Арк. 11-11зв.; ЦДІАК України. – Ф. 108. – Оп. 2. – Спр. 1893. – Арк. 2, 19.

12. Володимиру Аксентієвичу (1937) про це розповідав Савелій Іванович (1905).

13. РДАДА. – Ф. 140. – Оп. 1. – Спр. 48. – Арк. 213.

14. ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19364. – Арк. 11-11зв.; ЦДІАК України. – Ф. 108. – Оп. 2. – Спр. 1893. – Арк. 2, 19.

15. ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19377. – Арк. 66зв.-67.

16. ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19403. – Арк. 71, 89.

17. ЦДІАК України. – Ф. 51. – Оп. 3. – Спр. 19364. – Арк. 11-11зв.; ЦДІАК України. – Ф. 108. – Оп. 2. – Спр. 1893. – Арк. 2, 19.

18. ДАЧО. – Ф.679. – Оп. 1. – Спр.557. – Арк. 392.

19. ДАЧО. – Ф.679. – Оп. 1. – Спр.402. – Арк. 312 зв., 315 зв.

20. ДАЧО. – Р-942. – Оп.1. – Спр.2831. – Арк. 30.

21. В.Л.Модзалевський. Малоросійський родословник Т.4. – Киев, 1914. – С.275

22. Віктору Ісаковичу Католику (1937) Ісак Васильович Католик (1891) розповідав, що справжнім родовим прізвиськом є Бобрушко, а Католик – це було прізвисько, яке згодом стало прізвиськом.

В статтє сделан историко-статистический обзор трёх казацких и одного крестьянского родов с.Роище Черниговского района Черниговской области. Рассмотрены вопросы их происхождения, освещено их хозяйственное положение, половая и возрастная структура та образовательный уровень накануне советского строительства. Выдвинуты версии происхождения фамилий и указаны места погребений.

This article is about three cossack and one peasant families v.Royishche Czernihiv region. Author has looked questions them origin, economic status, sex and age structure, and educative level before soviet building. Also in article are versions origin surnames and shown burial-places.